

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

5.6.4 Kasvatuskeskustelut ja keskustelujen toteuttamisen käytänteet

Merikarvian kunta opetuksen järjestäjänä on laatinut esi- ja perusopetuksen kasvatuskeskusteluportaikon. Portaikko on 6-vaiheinen. Se on luotu tukemaan suunnitelmaa kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten toimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

Portaikon vaiheet 1-3

Kasvatuskeskustelua voidaan käyttää, kun oppilas:

- häiritsee opetusta
- rikkoo koulun järjestyssääntöjä
- rikkoo tai turmelee koulun omaisuutta tai tiloja
- on käyttäytynyt vilpillisesti
- on kohdellut muita oppilaita tai koulun henkilökuntaan kuuluvaa epäkunnioittavasti tai loukannut heidän ihmisarvoaan
- muusta oppilaan kasvua ja kehitystä tukevasta syystä

Käytänteet:

- kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan häiritsevään, epäasialliseen tai koulun kasvatustavoitteiden ja järjestyssääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen
- kasvatuskeskustelun tavoitteena on varhainen puuttuminen häiriökäyttäytymisen poistamiseksi ja käyttäytymisen muuttamiseksi kasvatuksellisin keinoin
- Määräyksen oppilaalle järjestettävästä kasvatuskeskustelusta voi antaa rehtori/koulunjohtaja, oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja tai muu koulun opettaja
- Selvittämisvastuu tilanteesta on luokanopettajalla sekä henkilöllä, joka on määrännyt kasvatuskeskustelun

- Jos tilanteen on nähnyt muu kuin oma luokanopettaja/luokanvalvoja , hänellä on asian selvittämisvastuu niin kauan kunnes oma luokanopettaja/luokanvalvoja on tietoinen tapahtumasta ja sen kulusta. Sen jälkeen vastuu asian käsittelystä ja siihen liittyvistä toimintatavoista siirtyy luokanopettajalle/luokanvalvojalle.
- Jos kasvatustilanteen selvittämisen on määrännyt joku muu opettaja tai rehtori/koulunjohtaja, hän oman luokanopettajan/luokanvalvojan kanssa keskustelee tilanteesta ja he päättävät selvittämisvastuusta jatkossa.
- Keskustelussa yksilöidään oppilaan kanssa toimenpiteisiin johtanut tapahtuma, teko tai laiminlyönti, kuullaan oppilasta, selvitetään sen kulku, syyt, seuraukset sekä mietitään oppilaan kanssa keinot tilanteen korjaamiseksi
- Kasvatustilanteen selvittämisen varten pyritään kuulemaan kaikkia asianosaisia henkilöitä.
- Kasvatustilanteen selvittämisen järjestävä opettaja kirjaa kasvatustilanteesta todetut, sovitut ja päätetyt asiat Wilmaan.
- Kasvatustilanteen selvittämisen saa kestää korkeintaan 2h.
- Kasvatustilanteen selvittämisen voidaan suorittaa yhdessä tai useammassa osassa.
- Kasvatustilanteesta ilmoitetaan aina oppilaan huoltajille ja heille varataan tarvittaessa mahdollisuus osallistua siihen.
- Keskustelussa otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitysvaihe.
- Jos rike tai teko on toistuvaa koulun järjestyssääntöjen vastaista toimintaa, otetaan kasvatustilanteeseen tarvittaessa mukaan myös huoltajat.
- Laajennettua kasvatustilanteen selvittämistä käytetään silloin, jos edellä mainitut toimenpiteet eivät auta. Käyty keskustelu kirjataan Wilmaan.
- Mukaan laajennettuun kasvatustilanteeseen kutsutaan huoltajat ja muut tarpeelliseksi katsotut henkilöt, esim. rehtori/koulunjohtaja, erityisopettaja, koulukuraattori tai terveydenhoitaja.
- Jos kasvatustilanteen selvittämisen ei ole riittävää vaikutusta oppilaan käytöksen muuttumiseen, siirtyy vastuu oppilashuoltoryhmälle. Luokanopettaja/luokanvalvoja vastaa asian siirtämisen toimenpiteistä.

Porrasaskelma 4

Kirjallinen huomautus

Rehtorin/koulunjohtaja voi antaa harkintansa mukaan kirjallisen huomautuksen, mikäli oppilaan käytöksessä havaitaan toistuvia tai yksittäisiä isompia rikkeitä. Kirjallinen huomautus voi koskea jatkuvaa epäasiallista käytöstä, tupakointia, vilppiä tai yleistä koulun säännöistä piittaamattomuutta.

- Kuuleminen
Rehtorin/koulunjohtajan tulee kuulla oppilasta huomautuksen antamisen yhteydessä.

- Ilmoittaminen
Rehtori/koulunjohtaja antaa kirjallisen huomautuksen tiedoksi huoltajalle puhelimitse.
- Kirjaaminen
Kirjallinen huomautus tulee kirjata koulun sähköiseen oppilastietojärjestelmään rehtorin/koulunjohtajan toimesta.
- Toimivalta
Rehtorilla/koulunjohtajalla.

Porrasaskelma 5

Kirjallinen varoitus

Rehtori/koulunjohtaja voi antaa harkintansa mukaan kirjallisen varoituksen, mikäli oppilas häiritsee opetusta tai rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti, tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, eikä kasvatukselliset tai kurinpidolliset toimenpiteet ole riittäneet.

- Kuuleminen
Ennen kirjallisen varoituksen antamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Oppilaan huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.
- Ilmoittaminen
Rehtori/koulunjohtaja tiedottaa huoltajia kirjallisesta varoituksesta.
- Kirjaaminen
Rehtori/koulunjohtaja tekee kirjallisesta varoituksesta hallintopäätöksen.
- Toimivalta
Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää rehtori/koulunjohtaja.

Huomioitavaa

- Huoltajan kuuleminen tapahtuu kirjallisesti siten, että huoltajalle toimitetaan kirjallinen lausuntopyyntö toimenpiteen perusteena olevasta tapahtumasta ja esitetystä seuraamuksesta. Lausunnon antamiselle varataan aikaa kaksi viikkoa lausuntopyynnön toimittamisesta.
- Jos oppilas jatkaa rehtorin/koulunjohtajan kirjallisen varoituksen perusteena ollutta toimintaansa, hänelle voidaan antaa sivistyslautakunnan varoitus.
- Kirjalliseen varoitukseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitus tulee tehdä 14 päivän kuluessa siitä, kun päätös on annettu oppilaan huoltajalle tiedoksi. Asia tulee käsitellä kiireellisinä.
- Kirjallisen varoituksen valmistelun antamisen yhteydessä huomioidaan se, mitä perusopetuslain 36 c §:ssä säädetään kurinpitomenettelyn suhteesta syytteen vireilläoloon ja tuomioistuimen ratkaisuun.

Porrasaskelma 6

Määräaikainen erottaminen

Oppilas voidaan erottaa määräajaksi koulusta, jos oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vipillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, eivätkä kasvatukselliset tai kurinpidolliset toimenpiteet tai kirjallinen varoitus ole auttaneet, tai oppilaan toiminta on kokonaisuutena arvioituna sellaista, etteivät kasvatukselliset ja kurinpidolliset toimenpiteet tai kirjallinen varoitus ole riittäviä.

- Kuuleminen
Rehtorin/koulunjohtajan tulee kuulla oppilasta määräaikaisen erottamisen yhteydessä. Huoltajille toimitetaan kirjallinen lausuntopyyntö.
- Ilmoittaminen
Rehtorin/koulunjohtaja tiedottaa huoltajia määräaikaisesta erottamisesta.
- Kirjaaminen
Kirjallinen huomautus tulee kirjata koulun sähköiseen oppilastietojärjestelmään rehtorin/koulunjohtajan toimesta.
- Toimivalta
Sivistyslautakunnalla

Huomioitavaa

- Erottaminen voi olla pituudeltaan enintään kolme kuukautta.
- Huoltajan kuuleminen tapahtuu kirjallisesti siten, että huoltajalle toimitetaan kirjallinen lausuntopyyntö toimenpiteen perusteena olevasta tapahtumasta ja esitetystä seuraamuksesta.
- Määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön välittömästi ja sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen, jos oppilas on käyttäytynyt niin uhkaavasti tai väkivaltaisesti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu.
- Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.
- Määräaikaisesti erotetulle oppilaalle järjestetään opetus rehtorin/koulunjohtajan päättämällä tavalla. Opetuksen järjestämistä varten oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja jonka mukaan oppimista seurataan.
- Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna, jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta.
- Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, joka on erotettu määräaikaisesti, järjestetään tarvittava oppilashuolto.
- Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

5.6.5 Lainsäädäntöä tarkentavat ja täydentävät menettelytavat rike-, vilppi- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt ja toimintatavat opetuksen epäamistä koskevissa tilanteissa

Sotkemisen ja likaamisen puhdistaminen sekä omaisuuden järjestämiseen määrääminen

Oppilas voidaan kasvatuksellisista syistä määrätä puhdistamaan tai uudelleen järjestämään tahallaan tai huolimattomuuttaan likaamansa, sotkemansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuus tai tila, mikäli tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä. Tässä sovelletaan vahingonkorvauslakia.

- Kuuleminen

Ennen seuraamuksen määräämistä kuullaan oppilasta.

Oppilaan kuulemisen järjestää luokanopettaja/luokanvalvoja tai muu koulun henkilökuntaan kuuluva.

- Ilmoittaminen

Seuraamuksen määräämisestä ilmoitetaan aina huoltajille. Ilmoittamisvastuu on oppilaan luokanopettajalla/luokanvalvojalla.

- Kirjaaminen

Oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja huolehtii rikkeen asianmukaisesta kirjaamismenettelystä. Asian selvittäminen, oppilaan kuuleminen ja seuraamuksen menettelytavat kirjataan koulun sähköiseen tietojärjestelmään.

- Toimivalta

Opettajalla ja rehtorilla/koulunjohtajalla

Huomioitavaa

- Seuraamusta määrättäessä otetaan huomioon oppilaan kehitystaso.
- Seuraamuksen suorittaminen saa kestää enintään kaksi tuntia ja se voi tapahtua myös koulupäivän ulkopuolella.
- Oppilas ei voi jäädä pois opetuksesta seuraamuksen suorittamisen vuoksi.
- Tehtävän suorittaminen on huomioitava päätettäessä muista vahinkoon liittyvistä kurinpidollisista toimenpiteistä.

Tehtävien teettäminen koulupäivän jälkeen

Mikäli oppilas laiminlyö koulutyötään ja jättää kotitehtävänsä tekemättä, rehtorilla/koulunjohtajalla tai oppilasta opettavalla opettajalla on oikeus jättää oppilas suorittamaan tehtäviään koulupäivän jälkeen.

- Kuuleminen

Ennen asiaa koskevan päätöksen tekemistä kuullaan oppilasta. Oppilaan kuulemisen järjestää oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja.

- Ilmoittaminen

Toimenpiteestä ilmoitetaan huoltajille puhelimitse tai viestitse koulun sähköisen viestintäjärjestelmän kautta. Ilmoitusvastuu on oppilaan luokanopettajalla/luokanvalvojalle.

- Kirjaaminen

Oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja huolehtii rikkeen asianmukaisesta kirjaamismenettelystä.

- Toimivalta

luokanopettajalla/luokanvalvojalla

Oppilaan poistaminen luokasta

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokasta tai muusta opetustilasta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta.

- Kuuleminen

Perusopetuslakiin ei ole kirjattu velvoitetta kuulemisesta.

Oppilasta varoitetaan ensin luokasta poistamisesta ja annetaan mahdollisuus korjata käytöstään.

- Ilmoittaminen

Toimenpiteestä ilmoitetaan oppilaan huoltajille. Ilmoitusvastuu on oppilaan luokanopettajalla/luokanvalvojalla.

- Kirjaaminen

Toimenpide kirjataan koulun sähköiseen oppilashallintojärjestelmään. Asianmukaisesta kirjaamisesta huolehtii oppilaan poistanut opettaja tai rehtori/koulunjohtaja. Voimankäyttöön turvautuneen opettajan tai koulunjohtajan tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Selvityksessä pitää tulla ilmi poistamisen aika, paikka, tapahtumat, osalliset ja silminnäkijät.

- Toimivalta

Opettajalla tai rehtorilla/koulunjohtajalla yksin tai yhdessä

Huomioitavaa

- Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen on koulun opettajalla tai koulunjohtajalla oikeus käyttää tilanteen vaatimia voimakeinoja.
- Voimakeinojen käytön täytyy olla puolustettavissa tilanteen kokonaisarvioinnin mukaan. Voimankäytössä on huomioitava oppilaan ikä, vastarinnan vakavuus ja tilanteen uhkaavuus.
- Oppilaan poistamiseen ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.
- Oppilaalle on määrättävä oppilashuollollinen valvonta poistamisen ajaksi. Valvontavastuu on oppilaan luokanopettajalla/luokanvalvojalla tai muulla koulun henkilökuntaan kuuluvalla.

5.6.6 Vastuut ja toimintatavat opetuksen epäämistä koskevissa tilanteissa

-Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. Rehtorilla/koulunjohtajalla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 §:n 3 momentissa tarkoitetusta opetuksen epäämisestä.

- Kuuleminen

Perusopetuslakiin ei ole kirjattu velvoitetta oppilaan kuulemisesta.

Oppilasta varoitetaan ensin epäämisestä ja annetaan mahdollisuus korjata käytöstään ilmoittaminen.

Toimenpiteestä ilmoitetaan oppilaan huoltajille, kouluterveydenhuollolle ja sosiaalitoimesta vastaavalle taholle.

- Kirjaaminen

Opettaja laatii selvityksen epäämisestä, mistä käy ilmi aika, paikka, tapahtumat, osalliset ja silminnäkijät.

Opettaja toimittaa selvityksen rehtorille/koulunjohtajalle.

Rehtori/koulunjohtaja kirjaa toimenpiteen sähköiseen oppilastietojärjestelmään kurinpitotoimiin.

- Toimivalta

Rehtorilla/koulunjohtajalla

Huomioitavaa

- Oppilaalle on laadittava henkilökohtainen suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta opetukseen osallistumisen epäämisen aikana ja turvallisen opetuksen palaamisen tueksi. Henkilökohtaisesta suunnitelmasta vastaa oppilaan luokanopettaja/luokanvalvoja yhteistyössä erityisopettajan, oppilaan huoltajien ja oppilaan kanssa. Tarvittaessa suunnitelman laadintaan voi osallistua oppilashuollon edustajia. Suunnitelman kirjaamisesta vastaa oppilaan luokanopettaja.
- Epäämisen aikana oppilaalle järjestetään mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Vastuu keskustelun järjestämisestä on oppilaan luokanopettajalla/luokanvalvojalla.

- Muu oppilaan tarvitsema tuki ja sen järjestäminen epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen kirjataan suunnitelmaan. Käytössä ovat opetuksen ja oppilashuollon tukipalvelut.
- Huoltaja hakee oppilaan koulusta, mikäli huoltaja ei hae, ilmoitetaan asiasta sosiaalipäivystykseen.
- Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Oppilaalle määrätään valvonta esim. koulunkäynninohjaaja tai erityisopettaja. Valvonnan määräämisestä päättää rehtori/koulunjohtaja.

5.6.7 Muut oppilaiden ja henkilökunnan turvaamiseksi tehtävät toimenpiteet

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Poisotto-oikeus on silloin, jos oppilas ei pyydettyänsä anna pois esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Pois voidaan ottaa myös esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

- Ilmoittaminen

Huoltajalle ilmoitettava mahdollisimman pian puhelimitse tai viestitse koulun sähköisen viestintäjärjestelmän kautta.

Voimakeinoin turvautuneen rehtorin/koulunjohtajan tai opettajan tulee antaa asiasta kirjallinen selvitys opetuksen järjestäjälle eli sivistyslautakunnalle.

- Kirjaaminen

Pois otettu esine tai aine ja sen hävittäminen tai luovuttaminen tulee kirjata.

Kirjaaminen koulun sähköiseen oppilastietojärjestelmään kurinpitotoimiin.

Kirjaamisen suorittaa poisotto-oikeutta käyttänyt henkilö.

- Toimivalta

Opettajalla ja koulunjohtajalla yhdessä tai erikseen

Huomioitavaa

- Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas yrittää vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, on rehtorilla/koulunjohtajalla tai koulun opettajalla oikeus välttämättömien voimakeinojen käyttöön. Voimakeinojen käytön täytyy olla puolustettavissa tilanteen kokonaisarvioinnin mukaan. Voimankäytössä on huomioitava oppilaan ikä, vastarinnan vakavuus ja tilanteen uhkaavuus. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan ja muiden turvallisuuden vaarantavia esineitä ja aineita tai sellaisia, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen.
- Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.
- Epävarmoissa tilanteissa on pyydettävä tarvittaessa poliisi paikalle.
- Oikeus haltuunottoon on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.
- Haltuun otettujen esineiden luovutus: Häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle takaisin oppitunnin jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa viimeistään työpäivän päättyessä. Esine tai aine, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä, tulee luovuttaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen saatuaan nouda esinettä tai ainetta, ne voidaan todisteellisesti hävittää. Hävittäminen tulee kirjata.
- Jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai laillisella edustajalla ei ole oikeutta pitää esinettä tai ainetta hallussaan, se luovutetaan poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle. Ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden, kaasusumuttimien, räjähteiden ja huumausaineiden osalta luovutus toteutetaan kiireellisenä.
- Toimenpiteellä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen yksityisyyteen ja koskemattomuuteen enempää kuin on opiskelurauhan ja turvallisuuden kannalta välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi.
- Epävarmoissa tilanteissa on pyydettävä tarvittaessa poliisi paikalle.

Jälki-istunto

Jos oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä ja järjestyssääntöjä taikka menettelee vilpillisesti, hänet voidaan määrätä enintään kahdeksi tunniksi jälki-istuntoon.

Jälki-istunto voidaan antaa esimerkiksi seuraavissa tapauksissa: lumipallojen ja kivien heitto, koulun alueelta poistuminen, toistuva nimittely, toistuva ruma kielenkäyttö tai kiroilu ja väkivaltainen käytös. Lisäksi jälki-istuntoa voidaan antaa, jos oppilas jatkaa kasvatustietojärjestelmän perusteena ollutta toimintaansa kasvatustietojärjestelmästä huolimatta.

- Kuuleminen
Oppilasta tulee kuulla jälki-istunnon määräämisen yhteydessä. Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.
- Ilmoittaminen
Jälki-istunnon määrännyt henkilö ilmoittaa asiasta oppilaan huoltajille.
- Kirjaaminen
Jälki-istunnon määrännyt henkilö kirjaa rangaistuksen koulun sähköiseen oppilastietojärjestelmään.
- Toimivalta
Luokanopettajalla/luokanvalvojalla ja rehtorilla/koulunjohtajalla.

Huomioitavaa

- Oppilaalla voidaan teettää jälki-istunnon yhteydessä kirjallisia tai suullisia harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia. Tehtävät tulee olla oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin nähden. Jälki-istunnon määräämisessä tulee huomioida myös oppilaan ikä ja kehitystaso.
- Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan jälki-istunnossa hiljaa.
- Jälki-istuntoa ei voida laittaa täytöntöön niin, että se estäisi oppilaan osallistumisen opetukseen.
- Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

5.6.8 Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamisen varmistaminen kurinpidollisia keinoja käytettäessä

- Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen varmistetaan henkilöstön osalta yhteisesti laadittujen kurinpidollisten keinojen hallinnalla ja säännöllisellä vaikuttavuuden arvioinnilla. Kun henkilöstö hallitsee riittävän hyvin yhdessä sovitut kurinpidolliset käytänteet, turvataan siten oppilaiden saama yhdenvertainen, tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu.

- Kurinpitotoimia vaativat tapaukset hoidetaan puolueettomasti, jääviysperiaatteita noudattaen sekä huomioimalla oppilaan ikä ja kehitystaso.
- Oppilaalle ja hänen huoltajalleen varataan aina mahdollisuus tulla kuulluksi kurinpitotoimia suunniteltaessa.
- Tarvittaessa huoltajalle ja oppilaalle ilmoitetaan oikeudesta muutoksenhakuun.

5.6.9 Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

- Henkilökunta osallistuu opetussuunnitelman laadintaan, missä yhteydessä käydään läpi henkilöstön toiminta kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimenpiteiden osalta.
- Henkilökunnalle järjestetään tarvittaessa asiasta kertaavaa koulutusta tai lisäkoulutusta rehtorin/koulunjohtajan päättämällä tavalla.
- Henkilöstön rekrytointitilanteissa kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimenpiteiden käyttö käydään läpi osana perehdytystä.

5.6.10 Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpidollisista keinoista tiedottaminen

- Opetussuunnitelma, jossa kasvatustietokeskustelu ja kurinpidolliset toimet ovat kirjattuina, sekä järjestyssäännöt löytyvät koulun kotisivuilta.
- Huoltajia tiedotetaan kasvatustietokeskustelujen ja kurinpidollisten toimien menettelytavoista esimerkiksi Wilman kautta tai vanhempainillassa.

5.6.11 Menettelytavat suunnitelman seuraamiseksi sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten

- Kaikki tämän suunnitelman mukaiset kasvatustoimenpiteet kirjataan ja tilastoidaan.
- Opetushenkilökunta käy koulunjohtajan/rehtorin johdolla kertyneen materiaalin ja kokemusten perusteella arviointikeskustelun kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimenpiteiden käytöstä ja vaikuttavuudesta koulun kasvatus- ja oppimistavoitteiden saavuttamisessa.
- Sivistyslautakunta voi tarvittaessa päättää erikseen arvioinnin toteuttamisesta tai kohdentamisesta.